

**Ouderlijk Gedrag en de Opvoedcondities in Gezinnen Getroffen door Kleinschalige Rampen:
een Scoping Literatuur Review**

Student: S.N. Wolthof (s5286727)

Begeleiders: dr. A. Lichtwarck-Aschoff (eerste beoordelaar) en V. Nomden

Tweede beoordelaar: dr. A.E. Zijlstra

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk Pedagogische Wetenschappen

6 juni 2025

Aantal woorden: 7877

Abstract

Small-scale disasters are a highly understudied subject within the international academic literature, especially considering the effects on parental behaviour, the family and how this affects children. While the influences of large-scale disasters on children's upbringing have been well documented, there is little scientific research how this relates to small-scale disasters. The purpose of this scoping review is to gain insight into the effects of small-scale disasters on parental behaviour and how this affects different aspects of the upbringing of the child. Accordingly, The Best Interest of The Child-Model is used as a theoretical framework to analyse the literature. Through a systematic literature search, six studies of the last decade were included. These consists of two quantitative and four qualitative studies all focusing on different developed countries. The results identified five main themes: *physical safety and basic facilities, continuity and childrearing structure, affective involvement and parent-child relation, and social influences*. Within these themes different patterns were identified. The main findings show that natural small-scale disasters influence the parental behaviour in terms of negatively impacting the continuity and structure, which in turn affects the parental involvement and emotional support needed for the child. Due to stressors like financial and psychological aspects, parents find it difficult to give the physical and emotional support a child needs. However, the studies also highlighted the importance of social support, like having close relationships with neighbours and the community. In times of crisis, they offer practical and emotional support a parent, as well as a child needs.

Inleiding

Het begrip ‘*ramp*’ roept vaak beelden op van grote kernrampen, natuurrampen of aanslagen (Voss & Wagner, 2010). De gevolgen van deze rampen zijn aanzienlijk en zorgen voor een sterke directe ontwrichting van de getroffen bevolking door het zichtbare effect op de leefomgeving, financiële schade en impact op de mentale gezondheid (Tennakoon et al., 2024). Tegelijkertijd doen er zich regelmatig rampen voor van kleinere schaal die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor gezinnen en de gemeenschap (Masarik & Conger, 2016). Kleinschalige rampen hebben een beperkte geografische impact, aantal slachtoffers en minder zichtbare schade, waardoor de gevolgen minder herkend of erkend worden (Shrestha & Gaillard, 2013; UNDRR, 2017). Zowel in onderzoek als in media gaat de aandacht veel uit naar de zichtbare of ernstigere gevolgen van grootschalige rampen. Dit draagt bij aan de onderwaardering van kleinschalige rampen in onderzoek (Tennakoon et al., 2024; Johansson, 2014). Dit onderzoek richt zich op de kleinschalige rampen die zich eenmalig of herhaaldelijk voordoen in een lokaal westers gebied. Denk hierbij aan droogte, lawines, overstromingen, aardverschuivingen, stormen, (geïnduceerde) aardbevingen en vulkaanuitbarstingen op kleine lokale schaal (Shrestha & Gaillard; Marulanda et al., 2009).

Kleinschalige rampen

Rampenstudies classificeren verschillende rampen op basis van intensiteit en hun impact, zoals kleinschalig, middelmatig, grootschalig of extreem (Johansson, 2014). Hoewel eenduidigheid van een definitie van kleinschalige rampen ontbreekt, worden binnen deze studie onder andere de volgende elementen aangehouden: een beperkte geografische impact, klein tot geen getroffen en inzet van lokale hulpmiddelen (Shrestha & Gaillard, 2013; UNDRR, 2017). Deze elementen zijn toereikend bij kleinschalige rampen die zich veelal eenmalig voordoen, zoals een overstroming of modderstroom na een hevige regenval of een lokale bosbrand. In sommige lokale gebieden kunnen kleinschalige rampen zich in een bepaalde periode herhaald voordoen, zoals seizoensgebonden overstromingen, bosbranden door droogteperiodes en hevige sneeuwvallen. Naast eerder genoemde elementen, kunnen deze getroffen daarnaast te maken hebben met secundaire en cumulatieve

gevolgen. Voorbeelden hiervan zijn armoede, herhaalde beschadiging van landbouw en huisvesting, toenemende sociale onzekerheid en het verslechteren van het adaptieve vermogen (Marulanda et al., 2009; Tennakoon et al., 2024). Gevolgen van kleinschalige rampen kunnen verder verschillen afhankelijk van het type ramp, zoals een natuurlijke of niet-natuurlijke kleinschalige ramp (Shrestha & Gaillard, 2013).

Kleinschalige rampen, gezinnen en opvoeding

Kleinschalige rampen kunnen het dagelijks gezinsleven acuut en op den duur verstoren op verschillende vlakken, zoals de leefomgeving, verhoogde stress bij de ouders en de opvoeding. Relatief vaker in rurale gebieden zijn gezinnen op zichzelf aangewezen door een beperkte beschikbaarheid van externe hulp (Shrestha & Gaillard, 2013). Het dagelijks gezinsleven wordt op de eerste plaats verstoord door schade in de leefomgeving, zoals aan huizen. Bij ernstige schade of herhaalde schade kan dit tot gedwongen verhuizing leiden (Paul et al., 2023). Voor herstel van de leefomgeving en beperkte toegang tot externe hulpbronnen, komt er bij de gemeenschap en gezinnen meer financiële druk te liggen. De opeenstapeling van zorgen en taken kan zorgen voor verhoogde stress. Masarik & Conger (2016) tonen hoe onder andere economische stress een negatieve invloed heeft op de opvoedbelasting en de ouderlijke relaties. Langdurige ouderlijke stress kan het opvoedgedrag verstoren, zoals inconsistent handelen en verminderde sensitiviteit in ouderlijk gedrag (Mackler et al., 2015). Dergelijke verstoringen in de opvoeding kunnen invloed hebben op de kinderen, bijvoorbeeld door meer internaliserend of externaliserend probleemgedrag, zoals angstklachten, terugtrekgedrag of concentratieproblemen (Carnie et al., 2011). De studie van Zijlstra et al. (2022) belicht een Nederlandse situatie waarin adolescenten aangeven hoe ouders door de omstandigheden van de aardbevingen verminderde aandacht voor hen hadden. Zij zagen hoe hun ouders veel stress hadden rondom subsidieaanvragen en herstel van de leefomgeving. De stress had invloed op bijvoorbeeld de alledaagse interacties tussen ouder en kind. Constante verminderde aandacht en emotionele beschikbaarheid kunnen negatieve gevolgen hebben voor de ontwikkeling van het kind.

Best Interest of the Child Model

Het BIC-model van Zijlstra et al. (2023) biedt een geschikt kader om te onderzoeken welke voorwaarden voor de opvoedkwaliteit worden beïnvloed door kleinschalige rampen. Het BIC-model belicht op twee verschillende niveaus veertien condities die samenhangen met het concept opvoedingsomgeving. Hoe een adequate opvoedomgeving tot stand komt en van welke kwaliteit deze is, hangt samen met de omgeving en het ouderlijke opvoedgedrag. Binnen het model wordt onderscheid gemaakt in het niveau familie en samenleving. Familie bevat zeven condities, waarin basisvoorwaarden zoals een dak boven het hoofd, voedsel en een inkomen alsook meer psychosociale en ouderlijke gedragingen naar voren komen, zoals een veilige hechting, een stabiele en voorspelbare omgeving en genegenheid van ouders. Met het niveau samenleving wordt met zeven condities gerefereerd naar factoren op meso- en macroniveau van het gezin, zoals een steunend netwerk, een veilige buurt/samenleving en voldoende rolmodellen. Binnen dit onderzoek is gekozen om zeven condities van familie en vier condities van de samenleving te analyseren binnen de geselecteerde literatuur. Met deze condities wordt nagegaan in hoeverre de kwaliteit van de opvoedomgeving in lijn ligt met de belangen van het kind, nader uitgelegd in tabel 1 (Zijlstra et al., 2023, p.3).

Onderzoeksdoel

Hoewel er geleidelijk meer onderzoek wordt gedaan naar kleinschalige rampen en de gevolgen op verschillende gebieden, is de beschikbare literatuur beperkt. In het specifiek met betrekking tot de invloed op het ouderlijk gedrag en de opvoedomgeving is onderzoek schaars (Shrestha & Gaillard, 2013; Tennakoon et al., 2024). Er is wel toenemende bewustwording voor de gevolgen en het secundaire of cumulatieve aspect ervan (Marulanda et al., 2009; Tennakoon et al., 2024). Deze studie verkent eerste inzichten in welke mate kleinschalige rampen een rol hebben in het ouderlijk gedrag en het vormgeven van de opvoedomgeving binnen de westerse context. De keuze voor de westerse context hangt samen met verschillen in opvoedingswaarden en -structuren binnen diverse culturele contexten. Het BIC-model is nog niet getoetst aan de culturele variabiliteit buiten de westerse context (Zijlstra et al., 2023). De volgende onderzoeksvraag is opgesteld: *“Wat is er bekend over het effect*

van kleinschalige rampen op het ouderlijk gedrag en hoe heeft dit invloed op de opvoedcondities binnen het gezin en het welzijn van kinderen?” Het ouderlijk gedrag is een essentiële schakel voor de opvoedkwaliteit en heeft directe invloed op de ontwikkeling van kinderen. Voor het onderzoek wordt een thematische analyse uitgevoerd met ondersteuning van het BIC-model. Hiervoor worden zeven condities van het thema familie en vier condities van het thema samenleving toegepast. Op deze wijze wordt ernaar gestreefd patronen te identificeren die bevorderend of belemmerend werken binnen de opvoedomgeving na het meemaken van een kleinschalige ramp. Deze studie draagt bij aan het verkrijgen van eerste inzichten binnen een onderbelicht thema. Een grotere bewustwording is van belang voor beleidsmakers, hulpverleners, maar ook voor slachtoffers van dergelijke kleinschalige rampen in het verhelderen van de effecten op het gezin, de ouders en kinderen.

Tabel 1

BIC-condities Familie en Maatschappij met Betrekking tot Kleinschalige Rampen.

Familie	Maatschappij
Veilige fysieke directe omgeving <i>Afwezigheid van fysiek gevaar, toxische invloeden of een vorm van mishandeling in de woning/buurt van de jongere.</i>	Veilige fysieke wijdere omgeving <i>De buurt en de samenleving zijn veilig, waarbij er geen sprake is van criminaliteit, oorlog, natuurrampen etc.</i>
Adequate verzorging <i>Voldoende inkomen, gezondheidszorg en fysiek welbevinden van de jeugdige. Er wordt voorzien in onderdak, kleding, voeding en persoonlijke spulletjes.</i>	Stabiliteit in leefomstandigheden en toekomstperspectief <i>De leefomstandigheden zijn stabiel en het kind wordt voorbereid bij veranderingen.</i>
Continuïteit in de opvoeding en verzorging <i>Een vertrouwde en stabiele opvoedsituatie waarin veilige hechting tussen ouder en kind ontstaat.</i>	Voldoende voorbeelden in de maatschappij <i>Kinderen zijn omringd door positieve rolmodellen, zowel door volwassenen als leeftijdsgenoten.</i>
Ondersteunende flexibele opvoedingsstructuur <i>Voldoende alledaagse regelmaat, realistische regels, grenzen en verwachtingen, de jeugdige wordt voldoende aangemoedigd, heeft ruimte voor de eigen autonomie, krijgt niet meer verantwoordelijkheid dan hij/zij aan kan.</i>	Sociaal netwerk <i>Het gezin en het kind hebben een netwerk waar zij op kunnen terugvallen en waaruit zij steun kunnen ontvangen.</i>
Affectief klimaat <i>Ouders bieden emotionele bescherming, steun en tonen begrip. Er is sprake van een veilige hechting en genegenheid tussen ouder en kind.</i>	
Adequaat voorbeeldgedrag door de ouders <i>De ouders laten gedrag, normen en waarden zien die zij belangrijk achten als voorbeeld voor het kind.</i>	
Ouders hebben belangstelling voor hun kind <i>Ouders tonen oprechte interesse in het leven en de beleving van het kind.</i>	

Noot. Aangepast overgenomen uit “The best interests of the child self-report (BIC-S): Psychometric properties of the adapted version of the BIC-S used as a monitoring instrument to measure the quality of the children’s rearing environment from a children’s rights perspective,” door A. E. Zijlstra, W. J. Post, M. Hopman, A. de Jong & M. E. Kalverboer, 2023, *Child Indicators Research*, 16(3), 1343. <https://doi.org/10.1007/s12187-023-10010-8>

Methode

Selectiecriteria

Voor dit onderzoek is gekozen voor een scoping review, vanwege de geringe en heterogene omvang aan literatuur binnen dit onderzoeksveld in het specifiek in combinatie met de opvoedomgeving. Er is gebruikgemaakt van de PRISMA-scr. checklist (Tricco et al., 2018) om via deze wijze transparant en systematisch het onderzoek uit te voeren. De literatuurstudie is uitgevoerd tussen maart 2025 en juni 2025. Om te bepalen welke literatuur geschikt is, zijn een aantal selectiecriteria opgesteld. De selectiecriteria, zoals vermeld in tabel 2, zijn ruim opgesteld om binnen de beperkte beschikbare literatuur de meest relevante studies te includeren.

Tabel 2

Selectiecriteria.

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
- Uitsluitend publicaties in het Engels of Nederlands van 2015 – 2025; - Peer reviewed wetenschappelijke artikelen (primair, alle onderzoeksdesigns) om de wetenschappelijke betrouwbaarheid en kwaliteit van gevonden resultaten te waarborgen; - Beperkt tot een kleinschalige ramp, tenzij dit om vergelijkende onderzoeksgegevens gaat tussen grootschalig en kleinschalige rampen; - Kleinschalige ramp betreft hier een kleine geografische impact, klein tot geen getroffen, inzet lokale hulpmiddelen en beperkte gevolgen (Shrestha & Gaillard, 2013; UNDRR, 2017). - Specificeren type kleinschalige ramp, zoals natuurlijk en niet-natuurlijk of geïnduceerde aardbeving; - Gestreefd wordt naar een minimum van twee per type. Indien dit niet mogelijk is, worden typen gegroepeerd. - De studie moet betrekking hebben op ouders of gezinnen met kinderen wonend in een gebied met kleinschalige rampen; - Indien er onvoldoende studies zijn gericht op ouders of gezinnen, kan er uitgeweken worden naar een bredere groep inwoners wonend in een kleinschalig rampengebied. - Er wordt tenminste één risico- of beschermende factor benoemd.	- Uitsluitend grootschalige rampen; - Gericht op een ontwikkelingsgebied of -land; - Grote contextuele verschillen zijn niet gewenst voor generalisatie uitspraken voor de westerse ontwikkelde landen. Tevens zijn voorzieningen en ondersteuning vaak beperkt georganiseerd in ontwikkelingslanden, wat invloed heeft op de respons op rampen en de invloed op het ouderlijk gedrag. - Geen expliciete focus op de impact op mentale welzijn of opvoed- en leefomgeving; - Studies die zich uitsluitend richten op werknemers uit grondstofwinningsgebieden; - Dit met het oog op veel onderzoeken gericht naar het welzijn van werknemers binnen de categorie niet-natuurlijke kleinschalige ramp of geïnduceerde aardbevingen.

Zoekstrategie

De uiteindelijke zoekslag is uitgevoerd binnen Scopus. Dit is een erkende internationale wetenschappelijke databank met een brede dekking van disciplines, zoals rampenstudies, mentale gezondheid en pedagogiek. De resultaten waren met de filters gelimiteerd tot peer reviewed en publicaties in het Engels of Nederlands van de laatste tien jaar. Tabel 3 laat zien hoe de zoekslag was opgebouwd vanuit drie thema's, namelijk gerelateerde termen passend bij *kleinschalige rampen*, *psychosociaal impact*, *doelgroep* namelijk ouders, gezinnen en opvoeding. Er was een vierde zoekstring opgebouwd voor een aantal exclusietermen, zodat expliciet een aantal grootschalige rampen buiten de resultaten zijn gehouden.

Tabel 3

Zoekslag en Soorten Zoektermen.

Thema/concept	Zoektermen
Kleinschalige rampen/ soorten rampen	"small scale disaster" OR "natural disaster" OR "localized hazard" OR "man made disaster" OR "human-caused" OR "frequent environmental stressors" OR "cumulative risk events" OR "repeated disasters" OR "recurring hazard" OR "induced earthquake" OR "fracking" OR "flood"
Psychosociaal impact	coping OR resiliency* OR vulnerability OR perspectives OR "perceived risk" OR challenges OR "mental health" OR "psychological stress" OR "emotional distress" OR "psychosocial complication" OR "social disruption" OR experience* OR "perceived impact" OR "adaptation to disaster" OR recovery OR "perceived risk" OR "social isolation" OR "social support" OR "exposure to disaster"
Doelgroep	parent* OR famil* OR caregiver
Exclusietermen	AND NOT survivors OR corona OR covid OR war OR typhoon OR tsunami OR hurricane

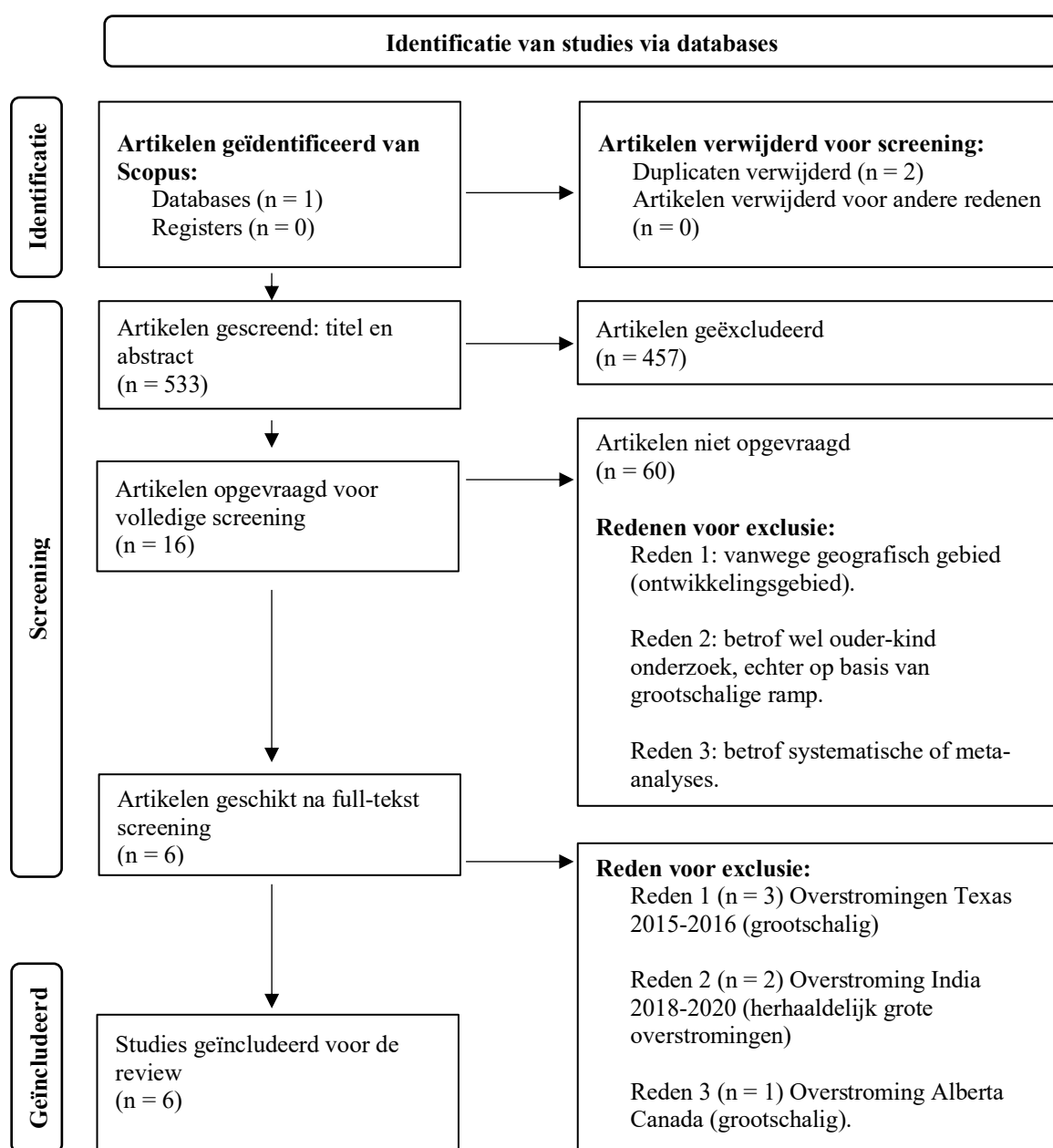
Selectieprocedure

De selectie is visueel vormgegeven in figuur 1 in de vorm van een Prisma-flowchart (Tricco et al., 2018). De zoekslag leverde in Scopus 533 publicaties op waarna twee duplicaten waren verwijderd. Met behulp van het screeningsprogramma Rayyan zijn de resterende publicaties gescreend op de titel, wat resulteerde in 47 geïnccludeerde artikelen, 319 geëxcludeerde artikelen en 167 overige publicaties. De abstracts zijn gescreend van de overige 167, waaruit 16 publicaties geïnccludeerd zijn voor full-tekst screening. De publicaties zijn geëxcludeerd op basis van drie hoofdredenen: gericht op een ontwikkelingsgebied, data vanuit een grootschalige ramp of het betrof een systematische review of

meta-analyse. Na de full-tekst screening van de zestien publicaties waren zes publicaties opgenomen voor de review. Tien publicaties waren uitgesloten voornamelijk door een focus op een grootschalige ramp, zoals de overstromingen in Texas 2015-2016 of andere overstroomde gebieden met een groot getroffen gebied en evacuees. Een andere publicatie is verwijderd, gezien deze een systematische review betrof.

Figuur 1

Prisma-flowchart selectieprocedure.

Data-extractie, analyse en synthese

Met behulp van Excel zijn de algemene gegevens per studie overzichtelijk weergegeven in een extractietabel, zoals te zien in tabel 4. Dit betreft gegevens over de auteurs, regio/land, type kleinschalige ramp, type onderzoek en design, gebruikte meetinstrumenten, steekproefgrootte en de populatie. Deze gegevens zijn handmatig geëxtraheerd met name uit de methodehoofdstukken van elke publicatie. Met behulp van Atlas.Ti zijn informatie met betrekking tot de opvoedcondities uit de resultatensectie van elke studie gecodeerd. De codes zijn deductief opgesteld aan de hand van de definities per BIC-conditie, zoals vermeld in tabel 1. Fragmenten of gegevens zijn toegeschreven aan een conditie of bij overlap toegeschreven aan meerdere mogelijke condities. Van de gecodeerde fragmenten is een overzicht gemaakt, waarna per conditie een thematische analyse is uitgevoerd. Er zijn vier hoofdthema's geformuleerd aan de hand van de BIC-condities, waarna terugkerende subthema's zijn geïdentificeerd. Een overzicht hiervan is verwerkt in tabel 5. De subthema's kwamen in de meeste gevallen binnen twee of meerdere studies naar voren. Per subthema zijn de uitkomsten gerapporteerd in termen van beschermende factoren en belemmerende factoren. Op deze wijze kon worden vastgesteld welke factoren beschermend werken voor de kwaliteit van de opvoedomgeving, maar ook welke factoren mogelijk belemmerend kunnen werken in het realiseren van een stabiele en ondersteunende opvoedomgeving.

Resultaten

Algemene kenmerken van de studies

Een totaal van zes studies zijn geïnccludeerd die voldeden aan de criteria van een kleinschalige ramp, gericht op ouderlijk gedrag of de lokale gemeenschap. Tabel 4 presenteert een overzicht van de algemene kenmerken per studie. Een kwantitatieve studie van Sprague et al. (2014) richtte zich op jongeren en ouders uit de Verenigde Staten die tussen 2008-2009 bosbranden hebben meegemaakt. Via drie gevalideerde vragenlijsten is de relatie tussen brand gerelateerde stress, beschermende gezinsfactoren en mate van psychosociale aanpassing onderzocht bij 50 jongeren ($M = 14.49$ jaar) en 50 ouders. Een kwantitatieve studie van Poulsen et al. (2015) onderzocht de tevredenheid van 130 ouders en 168 ($M = 10.95$ jaar) kinderen over schoolgebaseerde screening ten aanzien van de overstroming van Queensland in Australië in 2012. Twee vragenlijsten onderzochten de mate van tevredenheid en de mate van posttraumatische stressreacties in de afgelopen maand bij ouders. Twee andere vragenlijsten onderzochten bij de kinderen de mate van depressieve en angstsymptomen in de afgelopen maand. De overige vier studies zijn kwalitatief exploratieve studies. Hieronimi et al. (2022) richtte zich op een overstroming in het Duitse dorp Simbach am Inn van 2016. Een totaal van negen respondenten zijn geïnterviewd die als professional of vertegenwoordiger betrokken waren bij de zorg en ondersteuning van gezinnen tijdens de overstroming. Lie et al. (2023) richtte zich op herhaalde overstromingen van twee dorpen in Noorwegen. Een totaal van achttien respondenten ($M > 50$ jaar) hebben meegedaan aan het mixed methods exploratief onderzoek via interviews, observaties en het participeren in focusgroepen. De Carvalho, (2024) heeft een exploratieve mixed methods studie uitgevoerd in het Amazonegebied van Peru met kinderen variërend tussen 6 en 16 jaar ($n = 73$), waarvan een subgroep ($n = 48$) deelnam aan een focusgroep met collectieve mapping. Uit de focusgroep hebben zes jongens en zeven meisjes geparticipeerd aan een individueel interview. Deze kinderen hebben terugkerende seizoensgebonden overstromingen verschillend van omvang meegemaakt. Bij grotere overstromingen migreerde (een deel van) het gezin naar de stad voor een inkomen. Tot slot richtte Stribley et al., 2024 zich op een bosbrand in Cudlee Creek in Australië, waarbij semi-gestructureerde interviews zijn gehouden met acht ouder-kind paren ($M = 10.4$ jaar).

Tabel 4

Algemene Kenmerken per Studie

Referentie	Land	Type kleinschalige ramp	Type studie	Onderzoeks-design	Meetinstrument	Populatiekenmerken
Sprague et al., 2014	Verenigde Staten	Drie opeenvolgende bosbranden in een jaar tijd (2008-2009). Herhaalde kleinschalige rampen.	Kwantitatief	Cross-sectionele survey-studie.	<i>Youth report</i> : ervaren brand-stress. <i>Protective factors survey</i> : familie beschermende factoren. <i>Strengths and Difficulties Questionnaire</i> : meten aanpassingsvermogen jongeren.	25 vrouwelijke en 25 mannelijke jeugdigen (M = 14.49). 25 met schade aan hun huizen, 25 alleen geëvacueerd. 50 ouders, populatie met hoog inkomen.
Poulsen et al., 2015	Australië	Overstroming in Queensland Australië 2012. 80% was geëvacueerd, één dode. Eenmalig kleinschalige ramp	Kwantitatief	Cross-sectionele survey-studie.	Vier meetinstrumenten: <i>Postdisaster Screening Evaluation</i> . <i>UCLA Posttraumatic Stress Reaction Index</i> . <i>The Childrens Depression inventory Short version</i> . <i>The Spence Children's Anxiety Scale</i> .	130 ouders (112 moeders, 17 vaders). 168 kinderen (M = 10.95 jaar, 7-18 jaar).
Hieronimi et al., 2022	Duitsland	Simbach Inn overstroming n.a.v. noodweer (2016). Vijf overledenen. Eenmalige kleinschalige ramp.	Kwalitatief	Exploratieve studie met semi-gestructureerde interviews.	Semi-gestructureerde interviews met professionals en vertegenwoordigers betrokken bij zorg/ondersteuning van gezinnen ten tijde overstroming.	9 professionals (onderwijs, medici, EHBO'ers en kerkelijke/politieke vertegenwoordigers). De professionals leveren indirecte informatie over een mentale gezondheid van kinderen, jeugdigen en families die de overstroming hebben meegemaakt in de stad Simbach an Inn in Duitsland op 1 juni 2016.

Lie et al., 2023	Noorwegen	Overstromingen en modderstromen/ aardverschuivingen. Herhaalde kleinschalige rampen.	Kwalitatief	Exploratieve studie met een mixed methods narratieve benadering.	Exploratief narratieve interviews, veldobservaties en focusgroepen in twee gemeenschappen van Noorwegen.	18 volwassenen van twee gemeenschappen uit Barstadvik en Vartdal. De meeste respondenten waren landbezitters die permanent verbleven. 2/3 is man en de meeste participanten waren over 50 jaar oud.
De Carvalho, 2024	Peru	Terugkerende seizoensgebonden overstromingen in het Amazonegebied van Peru. Herhaalde kleinschalige rampen.	Kwalitatief	Exploratieve studies met een mixed methods etnografische benadering	Tekenopdrachten, collectieve mapping, individuele interviews, focusgroepen, observaties en informele gesprekken.	73 leerlingen (6-16 jaar) voor tekenopdrachten; 48 leerlingen voor collectieve mapping en focusgroepen; 7 meisjes en zes jongens individueel interview. Gezinnen met kinderen van verschillende leeftijden (kleuter-, basis- en middelbare schoolleeftijd) uit een Shipibo gemeenschap in het Amazonegebied.
Stribley et al., 2024	Australië	Bosbranden met evacuatie en materiële schade. Eenmalig kleinschalige ramp.	Kwalitatief	Exploratief met semi-gestructureerde interviews met ouder-kind paren.	Semi-gestructureerde interviews onafhankelijk van elkaar. Kindinterviews gefocust op mentale gezondheid, functioneren en sociale verbondenheid na de brand. Ouderinterviews gericht op perceptie van mentale toestand en het copingproces van voor en na de brand van het gezin.	Acht ouder-kind paren uit zuid-Australië. Acht biologische moeders en haar kind. 1 gezin met twee kinderen. Kinderen waren drie meisjes en vijf jongens (M=10.4 jaar). Allen zijn geëvacueerd en hadden schade aan hun huizen, 1 gezin is hun huis verloren door de brand.

Tabel 7*Hoofd- en Subthema's, Opvoedcondities*

Hoofdthema	BIC-conditie	Subthema's	Studies	Verschillen - overeenkomsten
Fysieke veiligheid en basisvoorzieningen	Veilige fysieke directe/wijdere omgeving, stabiliteit in leefomstandigheden en adequate verzorging	Fysieke schade aan de woonomgeving en tijdelijke huisvesting	Poulsen et al., 2015; Sprague et al., 2014; Hieronimi et al., 2022; De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024	Drie studies (Poulsen et al., 2015; Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024) leidde schade aan huizen door overstromingen tot tijdelijke huisvesting. Eén studie (Sprague et al., 2014) is dit niet duidelijk, enkel schade of evacuatie is ge rapporteerd. Twee studies (De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024) benoemen alleen het tijdelijke opvangen van kinderen in het (sociale) netwerk, ter ontlasting van ouders of door seizoensmigratie van ouder(s). In vier studies (Poulsen et al., 2015; Hieronimi et al., 2022; De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024) werd de adequate verzorging gewaarborgd door onderdak aan te bieden vanuit het sociale netwerk of hulp van buitenaf.
	Veilige fysieke directe/wijdere omgeving en stabiliteit in leefomstandigheden	Plaatsgebondenheid en waarborgen van de veiligheid	Lie et al., 2023; De Carvalho, 2024	In beide studies komt naar voren hoe de respondenten grote waarde hechten aan de woonomgeving door de natuurlijke omgeving en gemeenschap. Beide studies geven aan zich bewust te zijn van risico's, kennis en informatie delen over het nemen van preventieve maatregelen en collectief acties ondernemen bij gevaar op of het zich voordoen van overstromingen of aardverschuivingen. In één studie (Carvalho, 2024) wordt aangegeven hoe kinderen, gezinnen en de gemeenschap door functioneren ten tijde van milde overstromingen en de situatie niet onveilig wordt geacht.
	Adequate verzorging	Preventieve maatregelen	Poulsen et al., 2015; Lie et al., 2023; De Carvalho, 2024	De drie studies tonen hoe gezinnen en de gemeenschap preventief maatregelen treffen om ten tijde van gevaar op of het zich voordoen van kleinschalige rampen de adequate verzorging te bevorderen. Het nemen van preventieve maatregelen gebeurt alleen binnen de studies die herhaaldelijk kleinschalige rampen hebben meegemaakt. Preventieve maatregelen werd niet gevonden in de overige studies die eenmalig een kleinschalige ramp hebben meegemaakt.

	Adequate verzorging	Financiële moeilijkheden	Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024; De Carvalho, 2024	Bij twee studies (Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024) die eenmalig een kleinschalige rampen meemaakten, rapporteerden financiële moeilijkheden die de adequate verzorging bemoeilijkten, dit komt niet naar voren in Poulsen et al, 2015). Stribley et al., 2024 geeft aan dat sommige respondenten vóór de ramp financiële moeilijkheden ervoeren, waardoor herstel van de woonomgeving bemoeilijkt werd. Hetzelfde geldt voor nieuwkomers die recent voor de ramp verhuisd zijn naar het gebied. Hieronimi et al., 2022 geeft aan dat de respondenten na de ramp financiële moeilijkheden hadden door de schade aan de woonomgeving en een onzekere toekomst, waardoor ze gedwongen moesten verhuizen. De studie van De Carvalho (2024) laat eenzelfde beeld zien binnen een context van herhaalde overstromingen. Echter lossen gezinnen dit op door seizoensgebonden verhuizingen.
Continuïteit en opvoedingsstructuur	Continuïteit in opvoeding en verzorging	Dagelijkse routine	Hieronimi et al., 2022; De Carvalho, 2024	In beide studies wordt het zoveel mogelijk doorgaan van de dagelijkse routine als beschermende factor benoemd. Dit betekent zo snel mogelijk terug naar school en sporten, zoveel mogelijk dagelijkse structuur in de opvoeding herpakken. Dit zorgt voor meer continuïteit, maar ook afleiding van de situatie. In Carvalho (2024) zijn de gemeenschap, gezinnen en kinderen de seizoensgebonden milde overstromingen gewend, waardoor dagelijkse bezigheden door kunnen gaan.
	Continuïteit in opvoeding en verzorging	Complicaties bij tijdelijke huisvesting	Hieronimi et al., 2022	Tijdelijke verhuizing en onderdak zet druk op de stabiliteit en continuïteit van de opvoeding en verzorging. Voor het gezin is een vertrouwde omgeving en dagelijkse routines weggevallen. Bij tijdelijk onderdak bij andere gezinnen ervaren ouders verminderde ruimte, veiligheid en vrijheid om te handelen binnen hun eigen manier van opvoeden en delen van emoties met kinderen.
	Ondersteunende opvoedingsstructuur	Ondersteunende opvoedingsstructuur	De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024	Belemmerende factor in De Carvalho (2024), waarin culturele genderrolverdelingen bepalen welke taken jongens of meisjes krijgen. Meisjes krijgen meer huishoudelijke en zorg verantwoordelijkheden wanneer de ouders tijdelijk migreren naar de stad. Mogelijk leidt dit tot overbelasting. Bevorderende factor in Stribley et al. (2024) is hoe de communicatie en gezinsdynamiek verbeterd is na de ramp. Er ontstaat een meer gelijkwaardige positie van het kind.
	Adequaate voorbeeldgedrag ouders	Adequaate voorbeeldgedrag ouders	/	Geen expliciete gegevens in de studies.

Affectieve betrokkenheid en ouder-kind relatie	Affectief klimaat en betrokkenheid bij het kind	Emotionele steun als beschermende factor voor emotionele symptomen en stressklachten	Sprague et al., 2014; Poulsen et al., 2015; Hieronimi et al., 2022	Beide studies benoemen ouderlijke emotionele steun als beschermend tegen stress- en emotionele klachten bij kinderen. Ouderlijke emotionele steun als buffer voor ontstaan negatieve gedragingen. Bevordert ook ontstaan prosociaal gedrag. Verschillen in gender, meisjes hebben meer emotionele symptomen dan jongens. Meer emotionele symptomen hangt samen met minder emotionele ouderlijke steun. In Hieronimi et al. (2022) kinderen hebben tijdens en na de overstroming last van psychische klachten.
	Affectief klimaat	Bevorderende condities in het gezin	Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024	Belang van een liefdevol en stabiele gezinsomgeving als algemene beschermende factor (Hieronimi et al., 2022). Na de gebeurtenis tijdelijk als gezin uit de situatie gaan om samen te verbinden, kan bevorderend werken (Stribley et al., 2024).
	Affectief klimaat	Belemmerende factoren voor ouderlijke steun en beschikbaarheid	Stribley et al., 2024	Tijdelijk onderdak in het sociaal netwerk vermindert ruimte en vrijheid om als gezin emoties te delen of als ouders voldoende steun te bieden. Grote belasting op ouders door regel- en herstelwerk, waardoor er minder ouderlijke betrokkenheid is voor het kind. Coping en het gevoel van overleven voor ouders heeft negatieve invloed op mate van betrokkenheid en beschikbaarheid voor het kind. Psychische klachten, stress en alleenstaand ouderschap vooraf aan de ramp belemmeren ouderlijke steun en beschikbaarheid voor het kind nog meer.
	Affectief klimaat	Kindreacties op ouderlijke zorgen en afstemmen op behoeften	Sprague et al., 2014; Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024	Schuldgevoelens bij kinderen wanneer ze op school zitten of met vrienden zijn, terwijl hun ouders zorgen hebben. Sommige kinderen internaliseerden de zorgen van ouders. Sommige kinderen trokken zich terug uit gesprekken waarin de gebeurtenis of zorgen veel het onderwerp was. Meisjes uiten emotionele symptomen meer internaliserend, waardoor ouders moeite hebben met signalering en inspelen op behoeften.
	Affectief klimaat	Culturele invloeden	De Carvalho, 2024	Fysieke afstand tussen ouders en kind zorgt bij het kind voor gevoelens van eenzaamheid, onzekerheid en gevoelens van verlaten worden. Genderrollen zorgt voor extra zorg- en huishoudelijke taken bij de meisjes, waardoor zij meer verantwoordelijkheden krijgen dan passend bij hun leeftijd. Dit leidt mogelijk tot overbelasting en onvoldoende emotionele ondersteuning.

Sociale en maatschappelijke invloeden	Sociaal netwerk	Het sociale netwerk als bron van praktische en emotionele steun	Hieronimi et al., 2022; Lie et al., 2023; De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024	Ondanks risico's bewust kiezen voor natuurlijke woonomgeving met hechte relaties met familieleden en bureu. Praktische en emotionele steun in het netwerk zeer laagdrempelig van vorm. Sterke relaties voorafgaand bepalen mede de mate van ervaren sociale steun na afloop van een kleinschalige ramp. Minder sterke relaties met bureu/gemeenschap kan leiden tot sociale isolatie. Tijdens seizoensmigratie wordt de opvoeding, emotionele en praktische steun opgevangen door het netwerk, zoals grootouders.
	Voldoende maatschappelijke voorbeelden in de maatschappij	Zelfredzaamheid, collectieve actie en soms stoïcisme	Lie et al., 2023; Stribley et al., 2024	Grote mate van zelfredzaamheid in de gemeenschap ter voorbereiding op gevaar van kleinschalige rampen, maar ook na afloop door collectieve acties voor herstel. Gevaar op te veel zelfredzaamheid in gezinnen, waardoor niet om hulp wordt gevraagd.

1. Fysieke veiligheid en basisvoorzieningen

De fysieke veiligheid verwijst naar een veilige samenleving, buurt en woonomgeving, waarbij er afwezigheid is van fysiek gevaar zoals criminaliteit, oorlog en natuurrampen, maar ook van toxische invloeden of een vorm van mishandeling. De leefomstandigheden zijn stabiel en indien nodig wordt het kind voorbereid op verandering. De ouder voorziet het gezin in basisvoorzieningen in de vorm van onderdak, financiële stabiliteit, voeding en persoonlijk materiaal.

Fysieke schade aan de woonomgeving en tijdelijke huisvesting

Het meemaken van kleinschalige rampen, zoals een overstroming of bosbrand vormt een risico voor het realiseren van een veilige fysieke omgeving. In vijf studies (Poulsen et al., 2015; Sprague et al., 2014; Hieronimi et al., 2022; De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024) rapporteerden de respondenten ofwel alleen geëvacueerd te zijn ofwel milde tot zware schade aan hun woonomgeving. Gezinnen worden in accommodaties of in het sociale netwerk opgevangen (Poulsen et al., 2015; Hieronimi et al., 2022; Stribley et al., 2024), ofwel kinderen worden tijdelijk/deels opgevangen (De Carvalho, 2024; Stribley et al., 2024). In de studie van Stribley et al. (2024) heeft het opvangen van kinderen als functie om ouders te ontlasten, terwijl in De Carvalho (2024) te maken heeft met seizoensgebonden migratie van ouders. Hierdoor worden kinderen vaak voor de opvoeding en verzorging bij grootouders opgevangen. De studie van Sprague et al. (2014) rapporteerde alleen welk deel van de gezinnen geëvacueerd waren, schade hadden of hun huizen compleet verloren waren. Hoe de tijdelijke opvang geregeld was, werd niet duidelijk. Dit betekent dat de gezinnen in de studies acute onveiligheid hebben meegemaakt zowel in de woning als in de buurt. Ondanks de onstabiele leefomstandigheden wordt de veiligheid en adequate verzorging snel gewaarborgd, waarna het echte herstel kan beginnen.

Plaatsgebondenheid en waarborgen van de veiligheid

Opvallend worden in twee studies Lie et al. (2023) en De Carvalho (2024) zichtbaar hoe respondenten grote waarde hechten aan hun natuurlijke leefomgeving en de nauwe relaties die zij hebben met familie en de gemeenschap. Door hun omgeving aan te passen en zich goed voor te bereiden op mogelijke gevaren van een overstroming, wordt de veiligheid zoveel mogelijk gewaarborgd. Lie et al. (2023) beschrijft twee dorpen in Noorwegen, waarin de respondenten aangeven zich sterk verbonden te voelen met de natuurlijke omgeving en hechte relaties hebben binnen het dorp. Generaties binnen families blijven in de gemeenschap wonen en nemen familiebedrijven, zoals boerderijen, over. De gemeenschap, maar ook gezinnen zijn zich bewust van de mogelijke risico's, hebben kennis van de gevaarzones in het dorp en hebben collectief extra maatregelen genomen om weerbaar te zijn bij overstromingen. Op deze wijze wordt de veiligheid zo veel mogelijk gewaarborgd. In het onderzoek van De Carvalho (2024) waar seizoensgebonden relatief vaak overstromingen van verschillende omvang plaatsvindt, ervaren de kinderen uit Peru hun fysieke ruimte niet als bedreigend of onveilig. Ten tijde van milde overstromingen, spelen de kinderen door en worden vissen gevangen. De materiële omgeving is zo aangepast door bijvoorbeeld verhogingen van huizen, dat de veiligheid voldoende gewaarborgd is. Gezinnen zijn goed voorbereid op milde overstromingen. Echter kan de veiligheid in het geding raken wanneer de rivieren te snel te hoog en dit voor langere tijd aanhoudt. Bij deze gebeurtenissen vindt er seizoensgebonden migratie plaats van het gezin of gezinsleden.

Preventieve maatregelen

In drie studies (Poulsen et al., 2015; Lie et al., 2023; De Carvalho, 2024) treffen de gemeenschap en gezinnen preventief een aantal maatregelen ter bevordering van de adequate verzorging. Zij nemen bijvoorbeeld kennis van de potentiële gevaren, ondernemen benodigde aanpassingen aan hun woonomgeving, leggen voedsel en drinkvoorraden, evacueren preventief indien nodig of ondernemen collectieve acties om het herstel te bespoedigen. Echter zijn dit veelal de contexten die meermaals dergelijke kleinschalige rampen meemaken, zoals meerdere bosbranden of

herhaalde overstromingen. Hierdoor kan de gemeenschap en het gezin preventief maatregelen nemen, doordat zij zich bewust zijn van het risico en zich hierop willen en kunnen voorbereiden.

Financiële moeilijkheden

De contexten die eenmalig en meer onverwacht kleinschalige rampen hebben meegemaakt, zoals in Hieronimi et al. (2022) en Stribley et al. (2024) geven gezinnen aan financiële moeilijkheden te ervaren, ook bevestigd door de ondervraagde professionals uit Hieronimi et al. (2022). In de studie van Hieronimi et al. (2022) werd erop gewezen dat dit duidelijk samenhangt met de hoeveelheid schade aan huizen. In ander onderzoek worden financiële moeilijkheden voor de ramp ervaren, waardoor zij sterker getroffen worden met de financiële gevolgen van de bosbranden, zoals in de studie van Stribley et al. (2024). Deze studie benadrukt ook hoe nieuwkomers die niet lang voor de ramp verhuisd zijn naar het gebied. Echter leek financiële ondersteuning samen te hangen met een gebrek aan sociale steun. De nieuwkomers hadden nog geen netwerken kunnen opbouwen binnen de gemeenschap, waardoor zij er meer alleen voor stonden dan gezinnen die een dergelijk netwerk wel hadden opgebouwd. Hierdoor moesten zij uitwijken naar externe hulpbronnen, bijvoorbeeld in een nabijgelegen stad. In het onderzoek van De Carvalho (2024) waarin gezinsleden of hele gezinnen in Peru seizoensgebonden moesten migreren, heeft de verhuizing in veel gevallen te maken met de financiële situatie. In de huidige woonomgeving is er onvoldoende werkgelegenheid ten tijde van hevigere overstromingen, waardoor gezinsleden richting de stad gaan voor werkgelegenheid en een voldoende inkomen te realiseren voor de achtergebleven kinderen in het dorp.

2. Continuïteit en opvoedingsstructuur

Continuïteit verwijst naar een vertrouwde en stabiele opvoedsituatie, waarin een structuur gerealiseerd wordt met regelmaat, realistische regels, grenzen en verwachtingen. Er is sprake van een veilige hechting tussen ouder en kind, waarin het kind ruimte heeft voor de eigen autonomie en daarin voldoende wordt aangemoedigd. Het kind krijgt niet meer verantwoordelijkheden dan adequaat voor zijn/haar ontwikkelingsleeftijd. Ouders geven het voorbeeld in gedrag, waarin normen en waarden naar voren komen die zij belangrijk achten.

In drie van de zes studies kwamen op verschillende wijzen continuïteit en opvoedingsstructuur naar voren. Dit waren met name de kwalitatieve studies, waarin het ouderlijk gedrag en motieven duidelijk werden gemaakt. Opvallend is dat beschermende of belemmerende factoren benoemd in het affectieve klimaat vaak een wisselwerking hebben op de mate van continuïteit van de opvoeding en verzorging. In veel gevallen lijken deze ook samen te hangen en zijn ze niet nauw van elkaar te onderscheiden.

Dagelijkse routine

Het belang van het zoveel mogelijk doorlaten gaan van de dagelijkse routine worden in Hieronimi et al. (2022) en De Carvalho (2024) nadrukkelijk benoemd als beschermende factor binnen het gezin en voor het welzijn van het kind. Hoewel de contexten verschillend zijn en de dagelijkse routine er anders uitzien, is het wel van belang het bekende voor het kind door te laten gaan. In de studie van Hieronimi et al. (2022) geven de professionals aan, zodra het kan, de kinderen in het Duitse dorp zo snel mogelijk weer naar school te laten gaan en hen te laten sporten bij hun sportclubs. Kinderen verlangen naar stabiliteit en voorspelbaarheid. Hoewel dit in de opvoedsituatie thuis niet altijd na een ramp gerealiseerd kan worden, kan dit vaak beter gerealiseerd worden binnen de school en sportclubs. Op die manier kan een deel van de onzekere situatie voor kinderen weggenomen worden en hebben zij door de dag heen wat afleiding van de gebeurtenis. In De Carvalho (2024) zijn kinderen bekend met milde overstromingen en zijn ouders en gemeenschappen hierop voorbereid, zodat de dagelijkse routine zoveel mogelijk door kan blijven gaan. Kinderen beschrijven dat er een

positieve sfeer hangt, ondanks dat er water in het dorp is gestroomd. Zij voelen zich vrij en veilig om bijvoorbeeld door te kunnen spelen en vis te vangen. De overstroming is een herkenbaar fenomeen voor hen. De voorbereiding en voorspelbaarheid van deze gebeurtenissen dragen bij aan een stabiele omgeving. Veiligheid kan voldoende gewaarborgd worden en het gewone leven kan in voldoende mate doorgaan.

Complicaties bij tijdelijke huisvesting

Professionals, bevraagd in de studie van Hieronimi et al. (2022) benadrukken dat tijdelijke gezinsverhuizing of gedwongen scheiding van gezinnen die onderdak ontvangen van anderen in het netwerk druk zet op de stabiliteit en continuïteit. Er is een verlies van de vertrouwde fysieke omgeving en de dagelijkse routines. Het voortzetten van de eigen manier van opvoeden en delen van emoties tussen ouder en kind wordt bemoeilijkt door een verminderd gevoel van veiligheid, ruimte en vrijheid wanneer deze gezinnen tijdelijk bij andere gezinnen onderdak ontvangen. Dit beïnvloedt de continuïteit van opvoeding en verzorging, maar ook de ouder-kind relatie, waardoor dit thema ook het affectieve klimaat onder druk zet.

Ondersteunende flexibele opvoedingsstructuur

Zowel belemmerende als bevorderende factoren zijn opgevallen binnen de ondersteunende flexibele opvoedingsstructuur. Een belemmerende factor werd opgemerkt in de studie van De Carvalho (2024). Door culturele normen worden taken herverdeeld wanneer ouders tijdelijk in de stad wonen voor werkgelegenheid. De achtergebleven oudere kinderen en met name meisjes krijgen vaak extra verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld in het huishouden die niet passend zijn voor hun leeftijd.

In de studie van Stribley et al. (2024) is opgevallen hoe de opvoedingsstructuur na de gebeurtenis positief veranderd is door betere communicatie tussen ouder-kind en een gelijkwaardigere positie van het kind binnen het gezin. Dit draagt bij aan een positief gezinsklimaat waarin iedereen zich meer gezien en gehoord voelt. De ouders benoemen dat ze minder vanuit eenzijdige controle handelen en meer ruimte bieden voor gelijkwaardigheid en samenwerking, wat past bij een flexibele en ondersteunende opvoedingsstijl.

3. Affectieve betrokkenheid en ouder-kind relatie

De affectieve betrokkenheid verwijst naar het tonen van affectie in het ouderlijke gedrag door het bieden van emotionele bescherming, steun en het tonen van begrip. Er is sprake van genegenheid en een veilige hechting tussen ouder en kind. Ouders zijn geïnteresseerd in het leven en de beleving van het kind.

In de onderzochte studies zijn vijf subthema's geïdentificeerd hoe het ouderlijk gedrag samenhangt met het realiseren van een affectief klimaat, zoals ouderlijke betrokkenheid, emotionele steun en het signaleren van moeilijkheden bij kinderen.

Emotionele steun als beschermende factor voor emotionele symptomen en stressklachten

Twee kwantitatieve studies van Sprague et al. (2014) en Poulsen et al. (2015) belichten de rol van ouderlijke emotionele steun als beschermende factor tegen ervaren stress- en emotionele klachten bij de kinderen. Een geïnterviewde professional uit de studie van Hieronimi et al. (2022) gaf aan dat ten tijde van de overstroming gevoelens van angst, spanning en hulpeloosheid bij kinderen zichtbaar was. Sommige kinderen hadden na de gebeurtenis (tijdelijk) last van slaapproblemen, concentratieproblemen en bij hevige weersomstandigheden terugkerende angstklachten. De studie van Sprague et al. (2014) onderzocht de relatie tussen emotionele steun van ouders en de ervaren emotionele klachten, zoals stress bij jongeren maar ook de mate van prosociaal gedrag bij jongeren. Hieruit wordt gesuggereerd dat hoe meer emotionele steun ouders kunnen bieden hoe minder emotionele klachten, zoals stress wordt ervaren bij jongeren. Tevens bevordert emotionele steun van ouders meer prosociale gedragingen bij de jongeren. Verder hebben zij gekeken naar verschillen in gender met betrekking tot de ervaren emotionele symptomen. Zij toonden aan dat meisjes significant meer emotionele symptomen rapporteerden dan mannen. Daarbij geven zij aan dat jongeren die weinig emotionele steun ervoeren meer emotionele symptomen rapporteerden, aldus Sprague et al. (2014). Poulsen et al. (2015) toonden een grote mate van overeenstemming tussen de ervaren stressklachten van jeugdigen en de toenemende mate van bezorgdheid van ouders. Dit wijst op een affectieve betrokkenheid van ouders.

Bevorderende condities in het gezin

In twee studies kwamen twee bevorderende factoren naar voren hoe ouders hun kinderen konden ondersteunen in de verwerking van de gebeurtenis. Professionals bevraagd in Hieronimi et al. (2022) benoemen het grote belang van een stabiele en liefdevolle gezinsomgeving voor de mentale gezondheid en welzijn van kinderen en adolescenten. Een respondent benadrukte hoe de veerkracht van kinderen tien dagen na de overstroming opviel wanneer ze terugkeerden naar school. Hieruit bleek dat ouders in het algemeen al voldoende in staat waren om in de thuissituatie voldoende steun te bieden en de gebeurtenis samen te verwerken.

“I was surprised in terms of the stability of the children when they came at the start of school about 10 days after the event” (Hieronimi et al., 2022, p. 5)

Een opmerkelijke bevorderende factor werd gerapporteerd in de studie van Stribley et al. (2024) waarin ouders prioriteit gaven aan de ouder-kindrelatie door tijdelijk afstand te nemen van de situatie. Dit deden zij door gezamenlijk naar een fijne en positieve plek te gaan, zoals een paar dagen naar het strand. Ouders hielden zich bewust minder bezig met algemene herstelactiviteiten en de bijkomende stress, waardoor zij zich expliciet konden richten op het emotioneel verbinden met het kind. Dit bevordert de ouder-kind relatie en het initiële verwerkingsproces.

“Going away to... Beach for a short holiday allowed us to leave behind the stress of the disaster, focusing instead on each other” (ouder),

“It was a nice break from the bushfire” (kind) (Stribley et al., 2024, p.13).

Belemmerende factoren voor ouderlijke steun en beschikbaarheid

De studie van Stribley et al. (2024) gaf diepgaande inzichten in onder andere belemmerende factoren in het realiseren van de nodige ouderlijke beschikbaarheid en steun voor kinderen.

Ten eerste benoemden zij belemmeringen in het realiseren van een affectief klimaat, wanneer ouders dermate grote schade hadden aan hun woonhuizen, waardoor zij tijdelijk onderdak aangeboden kregen uit het netwerk. Hoewel zij dankbaar zijn voor het ontvangen van onderdak, ervoeren zowel ouders als kinderen minder ruimte en veiligheid zich emotioneel kwetsbaar op te stellen en de steun of

betrokkenheid van ouders te ontvangen die zij nodig hadden. Verder kan de ouderlijke betrokkenheid belemmerd worden, doordat ouders zich veel bezig moeten houden met bijvoorbeeld het regelen van subsidieaanvragen en schadeherstel van woningen en publieke voorzieningen (Stribley et al., 2024).

I was lucky that I could send my child off to my sister's house and so she was sort of out of the picture. I know lots of other people who couldn't do that. I just had too much to do and I didn't want to worry about her. I know she needed me, but I had so much to get on top of (Stribley et al., 2024, p. 14).

Als derde belemmering voegt Stribley et al. (2024) hieraan toe dat zorgen en copingsstijlen een negatieve invloed konden hebben op de opvoedomgeving. Ouders geven aan dat grote zorgen ertoe leiden dat zij in een overlevingsmodus zitten, waardoor dit invloed heeft op de mate van ouderlijke betrokkenheid voor het kind. Zij gaven ook aan hun eigen emoties of mentale toestand niet te willen delen uit bescherming voor het kind of anderen, maar ook vanuit de norm hier niet uitvoerig over te spreken. Dit zorgde voor een emotionele afstand met het kind of het sociale netwerk. Voldoende ouderlijke beschikbaarheid, het opvangen van emotionele problemen van het kind en het bieden van steun konden ouders soms als lastig ervaren, wanneer zij zelf vooraf aan de kleinschalige ramp te maken hadden met psychische klachten, overmatige stress of wanneer zij alleenstaande ouder waren. Als laatste werd benoemd hoe sommige ouders als nieuwkomer in de gemeenschap sociale steun misten in het opvangen van zorgen van ouders, waardoor zij emotioneel in het gezin ook meer beschikbaar kunnen zijn.

Kindreacties op ouderlijke zorgen en afstemmen op behoeften

Drie studies wijzen op verschillende soorten reacties en gevoelens die kinderen ervoeren door de zorgen van ouders. In de studie van Stribley et al. (2024) werd duidelijk hoe kinderen zich soms schuldig voelden in hoeverre hun leven door kon gaan met bijvoorbeeld school- en sportactiviteiten, terwijl hun ouders behoorlijke regel- en toekomstzorgen hadden.

“Sometimes at school... when it's fun or whatever I feel bad... I think I should be helping my parents at home with things” (Stribley et al., 2024, p. 13).

In dezelfde studie bleek dat kinderen soms de zorgen die ouders hadden, gingen internaliseren. Dit bleek ook in de studie van Hieronimi et al. (2022) waar kinderen de ouderlijke zorgen over de toekomst en de financiële situatie over namen. Maar kinderen gingen gesprekken met externe familieleden soms bewust uit de weg wanneer de gebeurtenis of zorgen, in dit geval de bosbrand, continu het onderwerp van het gesprek was (Stribley et al., 2024). Ouders hadden soms moeite om signalen van kinderen op te vangen die wezen op mogelijke emotionele moeilijkheden of stressklachten. Volgens Sprague et al. (2014) bleek gender mogelijk een rol te spelen in de herkenning van emotionele klachten. Dit lijkt het geval bij meisjes die meer angst en somberheidsklachten rapporteerden dan jongens in de vragenlijst. Mogelijk hangt dit samen dat meisjes gevoeliger zijn voor stress, waardoor zij internaliserende symptomen ontwikkelen. De meer onzichtbare klachten bemoeilijken het signaleren voor ouders de emotionele steun te bieden die zij nodig hebben.

Culturele invloeden

Als laatste worden culturele factoren in de studie van De Carvalho (2024) benoemd die druk uitoefenen op het affectieve klimaat. In deze studie is het soms noodzakelijk dat een van de ouders of beiden tijdelijk migreren richting de stad voor inkomen voor het gezin dat achterblijft. In veel gevallen verhuist de man tijdelijk richting de stad, maar soms gaan beide ouders richting de stad voor betere werkgelegenheid. De fysieke afstand tussen ouder en kind zorgt voor een verminderde emotionele beschikbaarheid. Hoewel deze deels opgevangen wordt door grootouders, benoemen de kinderen gevoelens van eenzaamheid, onzekerheid en zich verlaten voelen. Tevens zorgen de heersende genderrollen ervoor dat meisjes vaker belast worden met extra verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld in het huishouden, wat kan leiden tot overbelasting en onvoldoende emotionele ondersteuning. Deze bevindingen werden niet gevonden in de overige studies, waarbij er geen sprake is van tijdelijke seizoensgebonden verhuizingen, waardoor ouder en kind fysiek van elkaar gescheiden zijn voor langere tijd.

4. Sociale en maatschappelijke invloeden

Het gezin heeft een extern netwerk waar zij steun uit kunnen ontvangen, maar zijn ook omringd door positieve rolmodellen die als voorbeeld kunnen dienen.

Het sociale netwerk als bron van praktische en emotionele steun

In vier studies werd gerapporteerd hoe het sociale netwerk binnen de gemeenschap als waardevol werd beschouwd in zowel de praktische als emotionele steun. Lie et al. (2023) beschrijft een Noorweegse context waarin ouders bewust kiezen voor een natuurlijke woonomgeving met hechte relaties in de gemeenschap. De vertrouwde omgeving is gekenmerkt door sterke familiebanden dat onder andere duidelijk wordt in het overdragen van familiebedrijven van generatie op generatie. Naast sterke banden met familieleden, wordt deze ook teruggevonden binnen de gemeenschap en met burens. Steun van het netwerk uit zich zeer laagdrempelig, zowel praktisch als emotioneel, zoals geïllustreerd in de quote.

“That’s the relationship with our neighbours. They’re very nice. We can visit them whenever we want and have a chat. If we need help, we just call them. And when they are out travelling, we help feeding the cat” (Lie et al., 2023, p. 7).

Een aantal ouder-kind paren in Stribley et al. (2024) beschrijven hoe sterke sociale relaties voorafgaand aan de ramp bepalend zijn geweest in de mate van praktische en emotionele steun na afloop van de ramp. Gezinnen die vooraf sterke burens-, vrienden-, of gemeenschapsrelaties hadden, voelden zich meer gesteund dan gezinnen die deze relaties vooraf minder hadden opgebouwd. Dit was vooral het geval van nieuwkomers, die zich veelal sociaal geïsoleerd voelden na de ramp. Ook in de studie van Hieronimi et al. (2022) wordt steun uit het sociale netwerk als waardevol beschouwd, bijvoorbeeld door het tijdelijk opvangen van gezinnen die niet thuis konden wonen. Verschillende ouders uit de studie van Stribley et al. (2024) spreken hun waardering uit naar de steun uit het sociale netwerk, maar hebben sinds de gebeurtenis hoe dan ook een grote herwaardering voor de relaties die zij met hun gezin, familie, vrienden en burens hebben. De Carvalho (2024) laat zien hoe een

collectieve gemeenschap veel gericht is op elkaar binnen de gemeenschap. De opvoeding wordt daar veel gezien als iets collectiefs, zowel voor het praktische als emotionele gedeelte. Tijdens seizoensmigratie van ouders, vangen bijvoorbeeld grootouders de kinderen op en zetten zij tijdelijk de opvoeding voort.

Zelfredzaamheid, collectieve actie en soms stoïcisme

Een grote mate van zelfredzaamheid wordt in drie studies uitgelicht. In de Noorweegse studie van Lie et al. (2023) benadrukten respondenten dat zij door kennisdeling voorbereid waren op overstromingen en landverschuivingen en zij zichzelf, als elkaar, weten te redden. Na afloop van een overstroming of landverschuiving houden zij collectieve acties, zoals gezamenlijk opruimen van de chaos. Dit biedt ruimte om sociale interacties aan te gaan, het gesprek te voeren over de gebeurtenis en te werken aan emotionele verwerking. Echter benadrukken een aantal ouder-kind paren uit de studie van Stribley et al. (2024) hoe de kracht van zelfredzaamheid ook sluimerend in stoïcisme kan veranderen. Dit lijkt het geval wanneer de zelfredzaamheid van de gemeenschap verandert in zelfredzaamheid van het gezin of individu. Zij willen graag hun eigen problemen oplossen, waardoor de stap naar hulp vragen in het netwerk niet wordt gezet. Op die manier wordt het terugvallen op een netwerk belemmert, terwijl dit cruciaal wordt gevonden voor het herstel na een dergelijke gebeurtenis.

Discussie

De aanleiding voor deze studie was het verkennen van de beschikbare literatuur met betrekking tot de rol van kleinschalige rampen in het ouderlijke gedrag en het vormgeven van de opvoedomgeving binnen een lokale westerse context. Voor het onderzoek is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *“Wat is er bekend over het effect van kleinschalige rampen op het ouderlijk gedrag en hoe heeft dit invloed op de opvoedcondities binnen het gezin en het welzijn van kinderen?”* De selectie voor de scopende review heeft geleid tot een inclusie van zes heterogene studies. Twee kwantitatieve studies (Sprague et al., 2014; Poulsen et al., 2015) hebben via gevalideerde vragenlijsten cross-sectioneel gezinnen onderzocht uit de Verenigde Staten of Australië.

Verder zijn vier kwalitatieve studies geïncludeerd, waarbij Hieronimi et al. (2022) betrokken professionals hebben ondervraagd bij een overstroming in Duitsland. De studie van Lie et al. (2023) richtte zich op het bevragen van twee gemeenschappen in Noorwegen die herhaaldelijk overstromingen of modderstromen hebben meegemaakt. De studie van de Carvalho (2024) heeft via een gemixte etnografisch leerling onderzocht hoe zij de seizoensgebonden overstromingen in Peru ervaren. Tot slot heeft Stribley et al. (2024) gestructureerd ouder-kind paren uit Australië bevroegd hoe de impact van de bosbrand op het gezin is geweest. Met behulp van een aantal condities uit het BIC-model (Zijlstra et al., 2023) zijn de studies verkent. Hieruit zijn vier hoofdthema's geformuleerd met bijbehorende subthema's. Allen belichten verschillende aspecten op welke rol een kleinschalige ramp heeft gehad in het ouderlijke gedrag en het vormgeven van de opvoedomgeving.

Hiermee kan antwoord worden gegeven op de onderzoeksvraag. Kleinschalige rampen, zoals bosbranden of overstromingen lijken effect te hebben op het ouderlijk gedrag op verschillende aspecten binnen de opvoedcondities. Het lijkt met name effect te hebben op de continuïteit in de opvoeding en verzorging in termen van een verminderde stabiele en vertrouwde omgeving, maar ook het affectieve klimaat in het verminderd kunnen tonen van ouderlijke betrokkenheid, emotionele steun en begrip voor het kind. Het meemaken van herhaalde overstromingen of bosbranden lijken een andere invloed te hebben op het ouderlijk gedrag, dan onverwachts en eenmalig een dergelijke ramp te hebben meegemaakt. Ouders zijn zich bewust van de risico's, nemen preventief maatregelen, bereiden kinderen meer voor en zijn collectief als gemeenschap gericht op zelfredzaamheid. Dit komt in zekere mate overeen met eerdere bevindingen in de studie van Shrestha & Gaillard (2013) die opmerkten dat rurale gebieden vaker getroffen worden door kleinschalige rampen, waarbij de gemeenschap vaak meer op zichzelf is aangewezen. Zij benadrukten dat de zelfredzaamheid de veerkracht, maar ook gemeenschapsgevoel vergroot. Zij merkten ook op dat dit veelal contexten zijn die zich bewust zijn van het risico op kleinschalige rampen, zoals een overstroming. Binnen de studies die de invloed van herhaaldelijke kleinschalige rampen hebben onderzocht bij de respondenten, zijn secundaire en cumulatieve gevolgen nauwelijks concreet naar voren gekomen, zoals eerder aangegeven in Marulanda et al. (2009); Tennakoon et al. (2024). In de studie van De Carvalho (2024) lijkt er mogelijk sprake van armoede en herhaalde beschadiging van landbouw en huisvesting, doordat

gezinsleden seizoensgebonden migreren naar de stad, maar dit lijkt niet te leiden tot een verslechtering in het adaptieve vermogen. Gezinnen die eenmalig door een dergelijke gebeurtenis zijn getroffen, rapporteren meer financiële zorgen en houden zich veel bezig met schadeherstel en subsidieaanvragen. Ze geven aan door druk en stress in een overlevingsmodus te zitten. Dit lijkt met name invloed te hebben op de continuïteit van de opvoeding en het affectieve klimaat, die elkaar ook lijken te beïnvloeden. Deze bevinding werd ook aangetoond in Masarik & Conger (2016). Hierin werd benoemd hoe economische stress, zoals financiële zorgen, een negatieve invloed heeft op de opvoedbelasting en de ouderlijke relaties. Hier moet wel opgemerkt worden dat deze bevinding niet in een context van kleinschalige rampen is bevonden.

Emotionele steun en ouderlijke betrokkenheid komen in meerdere studies naar voren als beschermende factor in het verwerken van emoties en psychische symptomen bij kinderen en jeugdigen. Ouders ervaren soms belemmeringen, waardoor betrokkenheid, steun en begrip tonen niet altijd mogelijk is. Dit kan komen door zorgen en taken rondom schadeherstel, eigen psychische en emotionele moeilijkheden, verminderde ruimte of vrijheid door tijdelijke huisvesting of door het niet tijdelijk signaleren van de behoeften van kinderen en hier adequaat op in te spelen. Volgens een studie (Sprague et al., 2014) leek gender hier mogelijk een rol in te spelen, waarbij meisjes meer internaliserende klachten ervoeren. Eerder onderzoek van Zijlstra et al. (2022) naar herhaalde aardbevingen in Nederland, geven adolescenten ook een verminderde aandacht van ouders aan. Ouders waren veel bezig met subsidieaanvragen en herstel van de leefomgeving, waardoor hier geen ruimte voor was. Net als in de onderzochte studies voor dit onderzoek, had dit invloed op de interacties en affectiviteit tussen ouder en kind. Verder lijkt dit binnen de onderzochte studies ook invloed te hebben op kinderen en jongeren, waarbij zij soms zorgen van ouders overnamen, zich schuldig voelen wanneer ze thuis niet konden helpen en zich terugtrokken uit gesprekken uit bescherming voor henzelf.

Het sociale netwerk werd in het algemeen als zeer waardevol beschouwd en steunend in tijden van onzekerheid. Meerdere studies (Hieronimi et al., 2022; Lie et al., 2023; De Carvalho, 2024 en Stribley et al., 2024) gaven aan hoe de lokale gemeenschap zorgden voor zowel praktische als emotionele steun, zoals schadeherstel en het verlichten van mentale druk. Hiernaast gaven meerdere

studies aan hoe de collectieve actie, na het meemaken van de overstroming of bosbrand, prosociaal gedrag en solidariteit aanwakkerde. Ouders ervoeren deze aspecten als ontlastend in relatie tot de hoeveelheid stress die zij ervoeren. Hoewel eerder onderzoek vooral de negatieve gevolgen benadrukte van het meemaken van kleinschalige rampen, komt binnen dit onderzoek naar voren dat er positieve nieuwe gedragingen ontstaan, zoals prosociaal gedrag en herwaardering van de bestaande relaties in het sociale netwerk.

Methodologische aspecten van het onderzoek

Deze studie heeft zich gewaagd aan het verkennen van een zeer onderbelicht thema, namelijk kleinschalige rampen in samenhang met de opvoedomgeving. Tijdens de selectieprocedure werden twee punten duidelijk, te weten dat veel studies die in zekere mate het ouderlijk gedrag, de opvoedomgeving of het welzijn van kinderen vaak binnen de context van grootschalige rampen hebben bestudeerd. Ten tweede is een gebrek van een eenduidige definitie van een kleinschalige ramp duidelijk naar voren gekomen binnen de selectie van literatuur, zoals ook aangeduid door Shrestha & Gaillard (2013). Dit bleek zowel in het duidelijk benoemen van het type ramp in omvang en oorzaak in de literatuur, maar ook in het kunnen beoordelen van een ramp als kleinschalig. Het aangaan van deze uitdaging is dan zowel een sterk punt, als ook een belemmering. Een ander sterk punt is het includeren van recente literatuur, waardoor de bevindingen zoveel mogelijk relevant zijn voor de huidige tijd. Tevens is een poging gedaan binnen de heterogene literatuur een zoveel mogelijk vergelijkbare context te onderzoeken door de focus op westerse landen. Echter bleek tijdens de selectie van de literatuur relatief meer onderzoek te zijn gedaan naar kleinschalige rampen in ontwikkelingslanden. Mogelijk vormt dit een belemmering en is relevante informatie hierdoor niet onderzocht. Als laatste belemmering kan met een scopende review veelal alleen genuanceerde uitspraken worden gedaan. Bovendien worden deze uitspraken beperkt, doordat het onderzoek in een relatief korte tijdspanne is uitgevoerd en de thematische analyse van de literatuur door één persoon is volbracht. Hiermee is een groter risico op zowel onderzoekersbias als selectiebias, maar ook interpretatiebias, waarvoor de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid niet onderzocht is.

Implicaties

Met deze review is bevestigd dat ook kleinschalige rampen een dergelijke impact hebben op het ouderlijk gedrag, de opvoedomgeving en het welzijn van kinderen. De studie toont aan dat onderzoeken naar dit onderwerp zeer gering is (Johansson, 2014; Tennakoon et al., 2024), terwijl kleinschalige rampen zowel acuut als op den duur verstreckende gevolgen kunnen hebben voor het gezin. Het is dan ook als burger, professional, beleidsmaker of onderzoeker van belang allereerst bewust te zijn van de impact die óók kleinschalige rampen hebben op de leefomgeving van het gezin en hoe dit invloed heeft op het ouderlijk gedrag door bijkomende financiële- en toekomstzorgen. In de huidige maatschappij heb je als ouder op verschillende gebieden grote verantwoordelijkheden, waaronder ook het creëren van een veilige, vertrouwde, stabiele en liefdevolle leefomgeving voor het kind. Wanneer dit in het geding komt, ook bij het meemaken van een kleinschalige ramp of zelfs herhaaldelijke kleinschalige rampen, is het van belang de ouders te ondersteunen, zodat zij hun opvoedtaken weer goed kunnen uitvoeren. Dit is dan ook in lijn met artikel 18 van het kinderrechtenverdrag (*Artikel 18: Kinderrechten.nl*, 2017). Voorbeelden van steun kunnen zijn het versnelt beschikbaar stellen van financiële hulpmiddelen of mankracht in het herstel van de leefomgeving, maar ook de nodige psychologische hulp. Belangrijk is te onderzoeken wat gezinnen hier exact voor nodig hebben. Dit onderzoek heeft zich met name gericht op natuurlijke kleinschalige rampen, zoals overstromingen en bosbranden. Het is dan ook waardevol te onderzoeken welk effect niet-natuurlijke kleinschalige rampen op het ouderlijke gedrag en de opvoedomgeving. Al met al kunnen binnen dit thema nog grote sprongen gemaakt worden binnen onderzoek en beleid.

Referentielijst

Artikel 18: Verantwoordelijkheden van ouders - Kinderrechten.nl. (2017, 3 december). Kinderrechten.
<https://www.kinderrechten.nl/kinderrechten-vw/artikel-18-verantwoordelijkheden-van-ouders/>

- Carnie, T., Berry, H. L., Blinkhorn, S. A., & Hart, C. R. (2011). In their own words: Young people's mental health in drought-affected rural and remote NSW. *Australian Journal Of Rural Health*, 19(5), 244–248. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1584.2011.01224.x>
- De Carvalho, T. (2024). The cascading effects of climate change on children: extreme floods, family mobility and child well-being in Amazonia. *Climate And Development*, 1-9. <https://doi.org/10.1080/17565529.2024.2345331>
- Hieronimi, A., Elbel, J., Schneider, M., Wermuth, I., Schulte-Körne, G., Nowak, D., & Bose-O'Reilly, S. (2022). A Qualitative Study to Explain the Factors Influencing Mental Health after a Flooding. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, 20(1), 134. <https://doi.org/10.3390/ijerph20010134>
- Lie, L. B., De Korte, L., & Pursiainen, C. H. (2023). “Here, I will stay until I die”—exploring the relationship between place attachment, risk perception, and coping behavior in two small Norwegian communities. *Regional Environmental Change*, 23(3). <https://doi.org/10.1007/s10113-023-02106-2>
- Mackler, J. S., Kelleher, R. T., Shanahan, L., Calkins, S. D., Keane, S. P., & O'Brien, M. (2015). Parenting Stress, Parental Reactions, and Externalizing Behavior From Ages 4 to 10. *Journal Of Marriage And Family*, 77(2), 388–406. <https://doi.org/10.1111/jomf.12163>
- Marulanda, M. C., Cardona, O. D., & Barbat, A. H. (2009). Revealing the socioeconomic impact of small disasters in Colombia using the DesInventar database. *Disasters*, 34(2), 552–570. <https://doi.org/10.1111/j.1467-7717.2009.01143.x>
- Masarik, A. S., & Conger, R. D. (2016). Stress and child development: a review of the Family Stress Model. *Current Opinion in Psychology*, 13, 85–90. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2016.05.008>
- Paul, N., Galasso, C., & Baker, J. (2023). Household Displacement and Return in Disasters: A Review. *Natural Hazards Review*, 25(1). <https://doi.org/10.1061/nhrepo.nheng-1930>
- Poulsen, K. M., McDermott, B. M., Wallis, J., & Cobham, V. E. (2015). School-Based Psychological Screening in the Aftermath of a Disaster: Are Parents Satisfied and Do Their Children Access Treatment? *Journal Of Traumatic Stress*, 28(1), 69–72. <https://doi.org/10.1002/jts.21987>

- Shrestha, S., & Gaillard, J. (2013). Small-Scale Disasters and the Recovery Process. In i-Rec Conference 2013, *i-Rec Conference 2013* [Conference-proceeding]. http://www.grif.umontreal.ca/i-rec/i-Rec2013/43-54_Shresta.pdf
- Sprague, C. M., Kia-Keating, M., Felix, E., Afifi, T., Reyes, G., & Afifi, W. (2014). Youth Psychosocial Adjustment Following Wildfire: The Role of Family Resilience, Emotional Support, and Concrete Support. *Child & Youth Care Forum*, 44(3), 433–450. <https://doi.org/10.1007/s10566-014-9285-7>
- Stribley, L., Krishnamoorthy, G., Dallinger, V., Ma, J., Nielsen, T., Bryce, I., Rees, B., Morse, A., Rogers, M., & Burton, L. (2024). Post-Disaster Social Connectedness in Parent–Child Dyads: A Qualitative Investigation of Changes in Coping and Social Capital of Rural Australian Families Following Bushfires. *The British Journal Of Social Work*. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcae123>
- Tennakoon, K., Serrao-Neumann, S., & Hanna, C. (2021). Examining the incorporation of small-scale recurring disasters in emergency management frameworks: Insights from Aotearoa – New Zealand. *International Journal Of Disaster Risk Reduction*, 66, 102595. <https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2021.102595>
- Tennakoon, K. P., Serrao-Neumann, S., & Cretney, R. (2024). Identifying and classifying broader scale of disaster impacts to better inform disaster management policies and practice. *Natural Hazards*. <https://doi.org/10.1007/s11069-024-06707-w>
- Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, W., O'Brien, K. K., Colquhoun, H., Levac, D., Moher, D., Peters, M. D., Horsley, T., Weeks, L., Hempel, S., Akl, E. A., Chang, C., McGowan, J., Stewart, L., Hartling, L., Aldcroft, A., Wilson, M. G., Garritty, C., . . . Straus, S. E. (2018). PRISMA Extension for Scoping Reviews (PRISMA-ScR): Checklist and Explanation. *Annals Of Internal Medicine*, 169(7), 467–473. <https://doi.org/10.7326/m18-0850>
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction (UNDRR). 2017. The Sendai Framework Terminology on Disaster Risk Reduction. "Disaster". Accessed 16 March 2025. <https://www.undrr.org/terminology/disaster>.

Voss, M., & Wagner, K. (2010). Learning from (small) disasters. *Natural Hazards*, 55(3), 657–669. <https://doi.org/10.1007/s11069-010-9498-5>

Zijlstra, A. E., Post, W. J., Hopman, M., De Jong, A., & Kalverboer, M. E. (2023). The Best Interests of The Child Self-Report (BIC-S): Psychometric Properties of the Adapted Version of the BIC-S used as a Monitoring Instrument to Measure the Quality of The Children's Rearing Environment From a Children's Rights Perspective. *Child Indicators Research*, 16(3), 1341–1361. <https://doi.org/10.1007/s12187-023-10010-8>